

Doen we de dingen goed of doen we de goede dingen?

Column - Shahid Suddle - 8 juli 2025

Onlangs las ik met enthousiasme de columns van Maurice Hermens en Rico Zweers, getiteld ‘Dweilen met de kraan open’ en ‘Maar wie draait die kraan dan open’. In deze columns over constructieve veiligheid noemen Maurice en Rico mogelijkheden om het spreekwoordelijke lek te repareren of de kraan dicht te draaien.

Na het lezen kwam in mij als eerste op: doen we de dingen goed of doen we wel de goede dingen?

Doen we de dingen goed of doen we de goede dingen?

Column - Shahid Suddle - 8 juli 2025

Ik ben het met Maurice en Rico eens: in de discussie over constructieve veiligheid lijkt iedereen druk te zijn met wie de kraan opendraait, met het repareren van de lekkende kraan of met het dichtdraaien ervan. Bijna niemand stelt de vraag waarom de kraan nodig was en hoe deze in een bepaalde ruimte is gepositioneerd. Overigens moet een lekkende kraan uiteindelijk wel dicht en moet het lek wel worden gerepareerd. Dat gebeurt gelukkig ook, al was het omdat men niet beter weet. Dus we doen dingen goed.

Doen we de dingen goed of doen we de goede dingen?

Column - Shahid Suddle - 8 juli 2025

Waar het om gaat is dat bij constructieve veiligheid de focus lijkt te liggen op met name het verbeteren van processen, het toepassen van (nieuwe) richtlijnen, APK's, toezichtmechanismen etc. Allemaal pogingen om 'de dingen goed te doen'.

Maar zelden wordt de fundamentele vraag gesteld: doen we wel de goede dingen? Ofwel: functioneert het systeem? En neemt eenieder zijn verantwoordelijkheid hierin?

Doen we de dingen goed of doen we de goede dingen?

Column - Shahid Suddle - 8 juli 2025

Neem de constructeur. Die wordt soms als sluitpost van de financiële keten beschouwd. Wanneer een opdrachtgever met een beperkt budget naar een adviesbureau stapt voor een constructief ontwerp of toets, dan krijgt de opdrachtgever meestal precies waarvoor hij betaalt:

een minimum uitwerkingsniveau, tijdsdruk en nauwelijks ruimte voor alternatieven of reflectie.

Doen we de dingen goed of doen we de goede dingen?

Column - Shahid Suddle - 8 juli 2025

En dan zijn we verbaasd als het ontwerp fouten bevat? Constructieve veiligheid is in zulke gevallen geen uitgangspunt, maar een af te vinken ‘moetje’. Als het maar niets extra’s kost. Terwijl de opdrachtgever met wat extra investeren waar voor zijn geld krijgt en er dan vanuit kan gaan dat het ontwerp geen fouten bevat en daardoor constructief veilig is gedurende de gehele levensduur van het object, ofwel niet instort tijdens gebruik. Die kleine investering verdient de opdrachtgever dubbel en dwars terug.

Doen we de dingen goed of doen we de goede dingen?

Column - Shahid Suddle - 8 juli 2025

Het is een ongemakkelijke waarheid: constructieve veiligheid wordt pas zichtbaar zodra het niet goed gaat.

Een handtekening van een constructeur zou moeten gelden als garantie.

Maar als het fundament van het project rust op tijdsdruk, budgetkrapte en een diffuse opdracht, hoe realistisch is het dan dat je constructieve veiligheid kunt garanderen?

Doen we de dingen goed of doen we de goede dingen?

Column - Shahid Suddle - 8 juli 2025

Eigenaarschap en verantwoordelijkheid zijn belangrijk. Niet alleen bij de constructeur of bouwer, maar vooral bij opdrachtgevers. Vaak hebben die hun verantwoordelijkheid verenigd tot ‘inkopen van diensten’.

Opdrachtgevers geloven soms dat ze hun verantwoordelijkheid kunnen uitbesteden. Of dat constructieve veiligheidsrisico's automatisch verdwijnen met een handtekening van een gecertificeerde professional.

Doen we de dingen goed of doen we de goede dingen?

Column - Shahid Suddle - 8 juli 2025

Maar zonder helder mandaat, reële vergoedingen en een gedeeld besef van de impact van keuzes, is die handtekening van de constructeur weinig meer dan schijnzekerheid.

Al daar gelaten dat de constructeur ook eigenaarschap en verantwoordelijkheid voor zijn discipline moet tonen.

Doen we de dingen goed of doen we de goede dingen?

Column - Shahid Suddle - 8 juli 2025

Een voorbeeld. Een ontwikkelaar wil een school bouwen.

De begroting knelt, dus wordt er gesneden in de constructieve uitwerking van het ontwerp. De constructeur krijgt budget voor vier dagen waar er eigenlijk tien nodig zijn. Geen tijd voor alternatieven, voor controle, voor overleg met de architect. Toch moet het project door, want de planning is heilig en er zijn bestuurlijke afspraken gemaakt om het lintje te knippen door de burgemeester.

Doen we de dingen goed of doen we de goede dingen?

Column - Shahid Suddle - 8 juli 2025

En de constructeur? Die zegt: ja. Vaak uit loyaliteit, soms uit commerciële noodzaak. Immers, constructeurs zijn niet de meest commerciële professionals in vergelijking met bijvoorbeeld advocaten.

En zo draaien we door in een systeem waar iedereen 'zijn taak' uitvoert, zonder dat iemand zich afvraagt: klopt het geheel eigenlijk wel?

Doen we de dingen goed of doen we de goede dingen?

Column - Shahid Suddle - 8 juli 2025

Dat is de kern van het probleem: we organiseren onze projecten zó dat iedereen de dingen goed probeert te doen – binnen z'n beperkte rol, onder z'n beperkte mandaat, binnen het budget – maar zelden is er iemand die verantwoordelijkheid neemt voor het geheel.

De opdrachtgever stelt een rammelend Programma van Eisen op, de adviseur levert precies wat wordt gevraagd, en de bouwer bouwt wat is getekend, zelfs als dat indruist tegen gezond verstand.

Doen we de dingen goed of doen we de goede dingen?

Column - Shahid Suddle - 8 juli 2025

De echt lastige vraag, en meteen ook de meest wezenlijke: wie zorgt ervoor dat het totaal klopt? Dat veiligheid niet slechts een vinkje is op een checklist, maar een integraal onderdeel is van het ontwerp, de uitvoering, het gebruik en de sloop? Dat samenwerken niet alleen een mooi woord is in aanbestedingsteksten, maar een realiteit waarin mensen naar elkaar luisteren, informatie delen en ruimte krijgen voor reflectie en vooral gehonoreerd worden voor hun exceptionele expertise?

Doen we de dingen goed of doen we de goede dingen?

Column - Shahid Suddle - 8 juli 2025

***Vakbekwame constructeurs hebben deze
exceptionele expertise.***

Veiligheid is geen sluitpost, zeker bij constructieve veiligheid niet. Veiligheid is het resultaat van een goed werkend systeem op verschillende niveaus. Niet alleen in één of meerdere projecten, maar ook op landelijk niveau. Constructieve veiligheid moet als systeem benaderd worden. En dat systeem begint bij het stellen van de juiste vragen.

Doen we de dingen goed of doen we de goede dingen?

Column - Shahid Suddle - 8 juli 2025

Niet alleen hoe we iets doen, maar waarom en waarvoor en wie staat er aan de lat als het misgaat. De roep om toezicht is begrijpelijk, maar wie enkel toezicht organiseert zonder het systeem zelf te herzien, dweilt pas met de kraan open.

Een betere borging van constructieve veiligheid vraagt dus niet alleen technische maatregelen of juridische instrumenten.

Doen we de dingen goed of doen we de goede dingen?

Column - Shahid Suddle - 8 juli 2025

Het vraagt dat we durven kijken naar de manier waarop we onze projecten organiseren, waarderen en belonen. Dat we erkennen dat kwaliteit geld kost. Dat een goede berekening begint met een goede opdracht.

En dat (constructieve) ***veiligheid*** niet ***ontstaat*** door toeval of goed geluk, maar ***door eigenaarschap, verantwoordelijkheid nemen, integriteit en de bereidheid de juiste dingen te doen.***